

Resultaten KringloopWijzers van VKA-leden: een serie over interessante feiten en trends

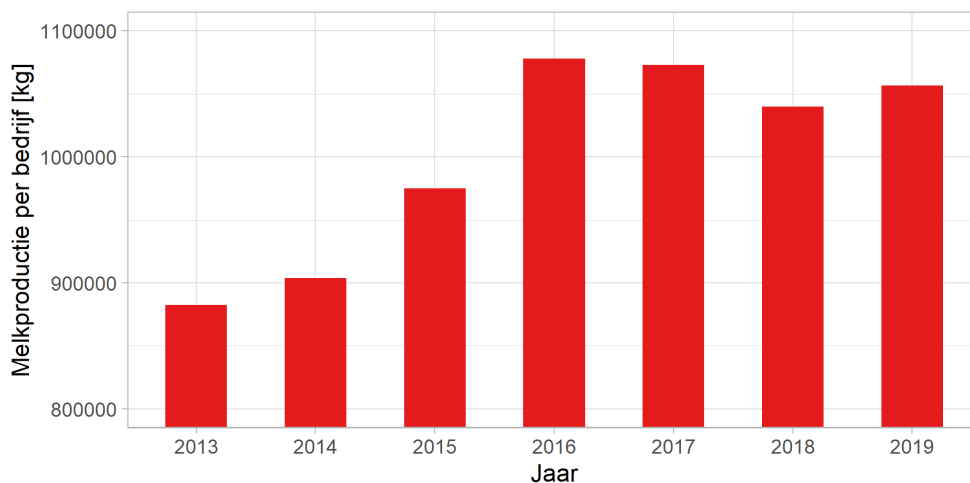
Artikel 1: De ontwikkeling van de VKA-bedrijven

Binnenkort publiceren we een uitgebreide rapportage van 157 KringloopWijzers van VKA-leden in de periode 2013 tot en met 2019. In de komende Praktijkflitsen lichten we daar alvast een aantal interessante conclusies uit. Deze eerste keer gaan we in op hoe de bedrijven zich de afgelopen 7 jaar hebben ontwikkeld en wat daarbij opvalt.

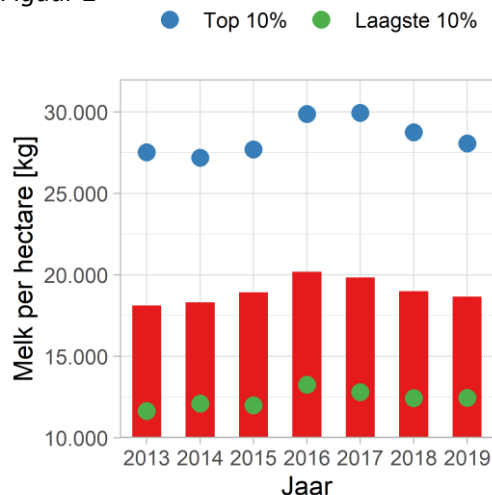
Stijging melkproductie en bedrijfsoppervlakte

De gemiddelde melkproductie per bedrijf groeide tot 2016 met 22%, zie figuur 1. Na het verdwijnen van het melkquotum groeiden de bedrijven in 2016 met bijna een ton melk waardoor de gemiddelde bedrijfsintensiteit steeg tot meer dan 20.000 kg melk per hectare en zelfs tot 30.000 voor de 10% intensieve bedrijven (figuur 2). In 2017, het jaar van het fosfaatreductieplan, daalde de hoeveelheid melk per bedrijf en de bedrijfsintensiteit. Deze daling zette in 2018 versterkt door. Net als in 2017 nam in 2018 de totale bedrijfsoppervlakte licht toe terwijl het aantal koeien en de jongveebezetting daalden. De veebezetting uitgedrukt in GVE/ha daalde daardoor tot 2,3, het laagste niveau sinds 2013 (tabel 1). In 2019 steeg het aantal melkkoeien, maar ook de totale bedrijfsoppervlakte zodat de veebezetting gemiddelde op 2,3 blijft.

Figuur 1

Figuur 2

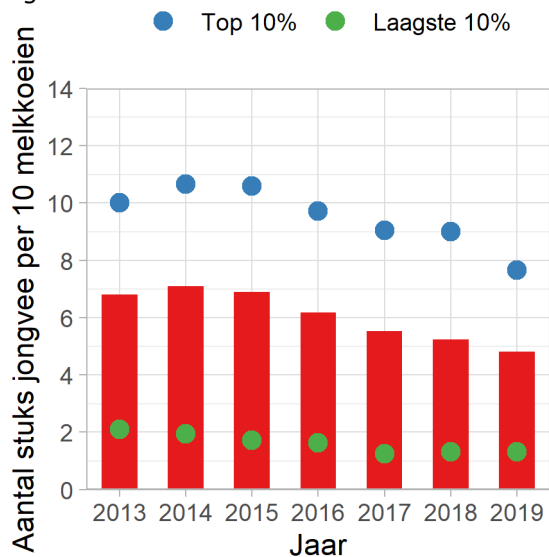

Minder jongvee

Tussen 2013 en 2019 was de jongveebezetting met 7,1 stuks jongvee per 10 melkkoeien het hoogst in 2014. In de aanloop naar de afschaffing van het melkquotum hielden de bedrijven meer jongvee aan om een groei van de melkproductie te kunnen realiseren. Na 2014 daalde elk jaar het aantal stuks jongvee. In 2018 hadden de bedrijven gemiddeld nog maar 5,2 stuks jongvee per 10 melkkoeien en in 2019 lag dat getal nog lager. De opfok van het jongvee wordt steeds vaker uitbesteed, waardoor het aantal stuks jongvee per 10 melkkoeien laag kan uitvallen, laten de groene punten in figuur 3 zien.

In 2013 heeft 9% van de bedrijven de jongveeopfok geheel of gedeeltelijk uitbesteed en in 2019 is dit gestegen naar 18%. Dit is een verdubbeling. Hierbij is ervan uitgegaan dat alle bedrijven met minder dan 3 stuks jongvee per 10 melkkoeien de opfok geheel of gedeeltelijk uitbesteed of de dieren voor de vervanging van de melkkoeien aankoopt.

Figuur 3

Meer bedrijven met weidegang

Het aandeel bedrijven dat weidegang toepast bij de melkkoeien is gestegen van 63% in 2013 naar 78% in 2019. Het aantal uren per jaar dat de koeien weiden is gedaald van 950 in 2013 naar 800 uur in 2018. In 2019 steeg het aantal uren naar 870 per jaar.

Hieronder de tabel met de bedrijfskenmerken van 157 bedrijven uit de VKA met data van de KringloopWijzer van 2013 tot en met 2019.

Tabel 1

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	gemiddeld
Oppervlakte (ha)	50,1	50,9	52,9	54,3	54,9	55,7	57,4	53,2
Aantal melkkoeien	102	104	110	118	115	109	112	110
Melk / koe / jaar (kg)	8.616	8.700	8.840	9.041	9.320	9.520	9.422	9.066
Melk per bedrijf (kg)	881.402	902.742	974.117	1.076.919	1.072.230	1.038.956	1.055.535	1.000.272
Melk per ha (kg)	18.053	18.237	18.856	20.116	19.773	18.936	18.600	18.939
GVE per ha	2,6	2,6	2,6	2,7	2,5	2,3	2,3	2,5
Jongveebezetting:								
- aantal jongvee	69	73	75	72	61	55	53	65
- aantal jongvee / 10 mk	6,8	7,1	6,9	6,1	5,4	5,2	4,8	6,0
Aandeel bedrijven met minimum van 3 stuks jongvee / 10 mk (%)	91	92	90	89	83	85	82	87
Beweiding melkkoeien op bedrijven die beweiden (uren / koe / jaar)	951	958	872	841	814	804	867	872
Aandeel bedrijven die beweiden (%)	63	62	64	64	68	72	78	67

In de Praktijkflits van 1 oktober gaan we in op het thema 'Goed Eiwit van Eigen Land.'

Geschreven door: Mascha Scharenborg

Inhoudelijke experts: Jur Eekelder en Gerjan Hilhorst